

ประกาศกรมวิชาการเกษตร

เรื่อง โฆษณาคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘

ตามประกาศกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ พ.ศ. ๒๕๔๗ ได้กำหนดขั้นตอนการออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน โดยให้กรมวิชาการเกษตร ดำเนินการตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชที่ยื่นคำขอ นำปิดประกาศที่กรมวิชาการเกษตร และที่ในเว็บไซต์ของกรมวิชาการเกษตร เพื่อให้บุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทักท้วงภายใน ๓๐ วัน นับแต่วันปิดประกาศ นั้น

บัดนี้ ได้มีผู้ยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ตามพระราชบัญญัติพันธุ์พืช พ.ศ. ๒๕๑๘ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จำนวน ๓ พันธุ์ ให้เป็นพันธุ์พืชขึ้นทะเบียน ดังนี้

๑. มันเทศ (*Ipomoea batatas* (L.) Lam.) พันธุ์สุโขทัย 1
๒. มันเทศ (*Ipomoea batatas* (L.) Lam.) พันธุ์สุโขทัย 2
๓. กล้วยน้ำว่า (*Musa x paradisiaca* L.) พันธุ์สุโขทัย 1

ซึ่งกรมวิชาการเกษตรได้ตรวจสอบลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชดังกล่าวเสร็จเรียบร้อยแล้ว จึงขอประกาศลักษณะประจำพันธุ์เบื้องต้นของพืชจำนวน ๓ พันธุ์ ให้ทราบโดยทั่วกัน ปรากฏตามเอกสารแนบท้ายประกาศนี้ และหากมีผู้ใดประสงค์จะทักท้วงหรือมีข้อพิพาทว่า การยื่นคำขอให้ออกหนังสือรับรองพันธุ์พืชขึ้นทะเบียนดังกล่าวเป็นไปโดยมิชอบ ให้แจ้งที่กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร จตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๔๐ ๗๒๑๔ ภายใน ๓๐ วัน นับตั้งแต่วันปิดประกาศเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๖๒

(นางสาวเสริมสุข สลักเพชร)
อธิบดีกรมวิชาการเกษตร

มันเทศ (*Ipomoea batatas* (L.) Lam.) พันธุ์สุโขทัย 1 (Sukhothai 1)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ – สกุล กรมวิชาการเกษตร (สถาบันพืชสวน)
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02-579-0583

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

สถาบันวิจัยพืชสวนโดยศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร ได้ทำการปรับปรุงพันธุ์มันเทศใหม่โดยนำพันธุ์มันเทศที่มีลักษณะดีต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศมาผสมข้ามพันธุ์ นำเมล็ดลูกผสมมาเพาะเป็นต้นและทำการขยายจำนวน นำยอดไปปลูกและคัดเลือกสายพันธุ์ตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ มีการเจริญเติบโตเร็ว ควบคุมวัชพืชได้ดี ผลผลิตเฉลี่ยมากกว่า 2,000 กิโลกรัมต่อไร่ อายุการเก็บเกี่ยวสั้นเพื่อลดการทำลายของด้วงงวงมันเทศ คุณภาพในการบริโภคดี และผู้บริโภคมารับสูง คัดเลือกสายพันธุ์ไว้ 28 สายพันธุ์ ปลูกเปรียบเทียบสายพันธุ์ 2 ปี ในปี 2554 – 2555 คัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีเด่นไว้ 6 สายพันธุ์ ในปี 2557 นำไปปลูกทดสอบ 3 สถานที่ คือ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์ ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกัน พบว่า สายพันธุ์ สท.10 มีผลผลิตเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4,564 กิโลกรัมต่อไร่ รองมาเป็นสายพันธุ์ สท.03 และ สท.25 เท่ากับ 3,884 และ 3,089 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์ท้องถิ่นมีผลผลิตเฉลี่ย 2,164 กิโลกรัมต่อไร่ และนำผลผลิตไปวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการ คัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีเด่นไว้ 3 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์ สท.03 สท.10 และสท.18 ปี 2558 นำไปปลูกทดสอบในไร่นาเกษตรกรที่จังหวัดสุโขทัย พิจิตร และเพชรบูรณ์ จังหวัดละ 2 แห่ง โดยทดสอบกับพันธุ์ท้องถิ่นของเกษตรกร พบว่า สายพันธุ์ สท.18 มีผลผลิตเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1,727 กิโลกรัมต่อไร่ รองมาเป็นสายพันธุ์ สท.03 และ สท.10 เท่ากับ 1,619 และ 1,515 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ และประเมินคุณภาพในการบริโภค การยอมรับของผู้บริโภคและเกษตรกร สามารถคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีที่สุดได้ 2 สายพันธุ์ คือสายพันธุ์ สท.03 และ สท.18 โดยสายพันธุ์ สท.03 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์ พจ.226 - 31 (เนื้อสีเหลือง) กับพันธุ์T101 (เนื้อสีส้ม) และได้ตั้งชื่อใหม่เป็น มันเทศพันธุ์สุโขทัย 1

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มันเทศ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ipomoea batatas* (L.) Lam. ชื่อวงศ์ Convolvulaceae
ไม้เถา

ราก เป็นระบบรากแก้ว ทำหน้าที่สะสมอาหาร (storage root) มีลักษณะเป็นหัวมีผิวสีขาวครีม หัวรูปทรงกระบอกยาว ขนาดเฉลี่ยกว้าง 7.1 เซนติเมตร และยาว 20 เซนติเมตร สีเนื้อเมื่อดิบสีเหลืองอ่อน สีเนื้อเมื่อสุกสีเหลืองเข้ม

ต้น เถาหรือลำต้นยาวเฉลี่ย 170 เซนติเมตร ความยาวปล้องเฉลี่ย 4.1 เซนติเมตร สีของเถาที่เด่นชัดขึ้นก่อนและปรากฏภายหลังมีสีเขียว มีขนอ่อนที่ยอดอ่อนปานกลาง

ใบ	ใบมีรูปร่างสามเหลี่ยม ขนาดของใบกว้าง 12.3 เซนติเมตร และยาว 11.1 เซนติเมตร เส้นใบสีเขียว ใบแก่สีเขียว ใบอ่อนสีเขียวและมีสีม่วงที่ขอบใบ ก้านใบสีเขียวและสีม่วงใกล้ใบ ความยาวก้านใบเฉลี่ย 12.6 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ออกดอกเป็นช่อหรือดอกย่อยอยู่ชิดกันเป็นกระจุก (simple cyme) เป็นดอกสมบูรณ์เพศ ฐานรองดอกมีกลีบเลี้ยง (sepal) 5 กลีบ ด้านใน 3 กลีบ และด้านนอก 2 กลีบ มีกลีบดอก (petal) 5 กลีบ เชื่อมติดกันเป็นหลอด (corolla tube) ขอบดอกมีสีม่วงอ่อน กลางดอกมีสีม่วงเข้ม
ผล	ผลมีลักษณะเป็นกระเปาะ (capsule) ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีน้ำตาล ภายในผลมีเมล็ดสีน้ำตาล 1 - 4 เมล็ด

มันเทศพันธุ์สุโขทัย 1

มันเทศ (*Ipomoea batatas* (L.) Lam.) พันธุ์สุโขทัย 2 (Sukhothai 2)

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล กรมวิชาการเกษตร (สถาบันวิจัยพืชสวน)
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02-579-0583

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

สถาบันวิจัยพืชสวนโดยศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร ได้ทำการปรับปรุงพันธุ์มันเทศใหม่โดยนำพันธุ์มันเทศที่มีลักษณะดีต่างๆ ทั้งในและต่างประเทศมาผสมข้ามพันธุ์ นำเมล็ดลูกผสมมาเพาะเป็นต้นและทำการขยายจำนวน นำยอดไปปลูกและคัดเลือกสายพันธุ์ตามเกณฑ์ที่กำหนด ได้แก่ มีการเจริญเติบโตเร็ว คลุมวัชพืชได้ดี ผลผลิตเฉลี่ยมากกว่า 2,000 กิโลกรัมต่อไร่ อายุการเก็บเกี่ยวสั้นเพื่อลดการทำลายของด้วงงวงมันเทศ คุณภาพในการบริโภค และผู้บริโภคมารับสูง คัดเลือกสายพันธุ์ไว้ 28 สายพันธุ์ ปลูกเปรียบเทียบสายพันธุ์ 2 ปี ในปี 2554 - 2555 คัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีเด่นไว้ 6 สายพันธุ์ ในปี 2557 นำไปปลูกทดสอบ 3 สถานที่ คือ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรพิจิตร และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่สูงเพชรบูรณ์ ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกัน พบว่า สายพันธุ์ สท.10 มีผลผลิตเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4,564 กิโลกรัมต่อไร่ รองมาเป็นสายพันธุ์ สท.03 และ สท.25 เท่ากับ 3,884 และ 3,089 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ พันธุ์ท้องถิ่นมีผลผลิตเฉลี่ย 2,164 กิโลกรัมต่อไร่ และนำผลผลิตไปวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการ คัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีเด่นไว้ 3 สายพันธุ์ ได้แก่ สายพันธุ์ สท.03 สท.10 และสท.18 ปี 2558 นำไปปลูกทดสอบในไร่นาเกษตรกรที่จังหวัดสุโขทัย พิจิตร และเพชรบูรณ์ จังหวัดละ 2 แห่ง โดยทดสอบกับพันธุ์ท้องถิ่นของเกษตรกร พบว่า สายพันธุ์ สท.18 มีผลผลิตเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 1,727 กิโลกรัมต่อไร่ รองมาเป็นสายพันธุ์ สท.03 และ สท.10 เท่ากับ 1,619 และ 1,515 กิโลกรัมต่อไร่ ตามลำดับ และประเมินคุณภาพในการบริโภค การยอมรับของผู้บริโภคและเกษตรกร สามารถคัดเลือกสายพันธุ์ที่ดีที่สุดได้ 2 สายพันธุ์ คือสายพันธุ์ สท.03 และ สท.18 โดยสายพันธุ์ สท.18 เป็นลูกผสมระหว่างพันธุ์ พจ.189-257 (เนื้อสีม่วง) กับพันธุ์ FM37-LINIDOK-3 (เนื้อสีเหลือง) และได้ตั้งชื่อใหม่เป็น มันเทศพันธุ์สุโขทัย 2

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย มันเทศ ชื่อวิทยาศาสตร์ *Ipomoea batatas* (L.) Lam. ชื่อวงศ์ Convolvulaceae
ไม้เถา
ราก เป็นระบบรากแก้ว ทำหน้าที่สะสมอาหาร (storage root) มีลักษณะเป็นหัวมีผิวสีขาวครีม หัวรูปทรงกระบอกยาว ขนาดเฉลี่ยกว้าง 6.9 เซนติเมตร และยาว 18 เซนติเมตร สีเนื้อเมื่อดิบสีเหลืองปนม่วง สีเนื้อเมื่อสุกสีเหลืองอมส้ม
ต้น เถาหรือลำต้นยาวเฉลี่ย 253 เซนติเมตร ความยาวปล้องเฉลี่ย 10.3 เซนติเมตร สีของเถาที่เด่นชัดขึ้นก่อนมีสีม่วง และสีที่ปรากฏภายหลังมีสีเขียว มีขนอ่อนที่ยืดออกมาก

ใบ	ใบมีรูปหัวใจ ขนาดของใบกว้าง 15.2 เซนติเมตร และยาว 15.3 เซนติเมตร เส้นใบสีม่วง ใบแก่สีเขียว และสีม่วงที่ขอบใบ ใบอ่อนทั้งสองด้านมีสีม่วง ก้านใบสีเขียวและสีม่วงใกล้ฐานใบ ความยาวก้านใบเฉลี่ย 22.3 เซนติเมตร
ดอก/ช่อดอก	ออกดอกเป็นช่อหรือดอกย่อยอยู่ชิดกันเป็นกระจุก (simple cyme) เป็นดอกสมบูรณ์เพศ ฐานรองดอกมีกลีบเลี้ยง (sepal) 5 กลีบ ด้านใน 3 กลีบ และด้านนอก 2 กลีบ มีกลีบดอก (petal) 5 กลีบ เชื่อมติดกันเป็นหลอด (corolla tube) ขอบดอกมีสีม่วงอ่อน กลางดอกมีสีม่วงเข้ม
ผล	ผลมีลักษณะเป็นกระเปาะ (capsule) ผลอ่อนสีเขียว ผลแก่สีน้ำตาล ภายในผลมีเมล็ดสีน้ำตาล 1 - 4 เมล็ด

มันเทศพันธุ์สุโขทัย 2

กล้วยน้ำว้า (*Musa x paradisiaca* L.) พันธุ์สุโขทัย 1

ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียน

ชื่อ - สกุล กรมวิชาการเกษตร (สถาบันวิจัยพืชสวน)
ที่อยู่ 50 ถนนพหลโยธิน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพฯ 10900
โทรศัพท์ 02-579-0583

แหล่งที่มาและประวัติพันธุ์

สถาบันวิจัยพืชสวนโดยศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย ได้คัดเลือกสายต้นหรือพันธุ์กล้วยน้ำว้า จากแปลงรวบรวมและอนุรักษ์พันธุ์กรรมกล้วย ซึ่งรวบรวมกล้วยน้ำว้าไว้มากกว่า 30 ตัวอย่าง และต้นกล้วยน้ำว้าที่กลายพันธุ์จากการเพาะเลี้ยงเนื้อเยื่อ จำนวน 200 ตัวอย่าง โดยคัดเลือกระหว่างปี 2547 - 2554 ใช้เกณฑ์การคัดเลือกกล้วยน้ำว้า คือ ให้ผลผลิตสูง มีจำนวนหวีต่อเครือไม่ต่ำกว่า 7 หวี เนื้อแน่น มีสีขาวนวล ถึงเหลือง รสชาติหวาน คุณภาพการบริโภคดี และผู้บริโภคมารับสูง โดยคัดเลือกไว้ 7 สายต้นหรือพันธุ์ นำไปปลูกเปรียบเทียบ 3 ปี (ปี 2555 - 2557) คัดเลือกสายต้นที่ดีเด่นไว้ 2 สายต้น และปี 2558 - 2560 นำไปปลูกทดสอบ 3 สถานที่ คือ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเลย และศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรเพชรบุรี ซึ่งมีสภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศที่แตกต่างกัน พบว่า กล้วยน้ำว้าให้น้ำหนักเครือเฉลี่ย และจำนวนหวีต่อเครือสูงสุด คือ มีน้ำหนักเครือเฉลี่ย 16.1 กิโลกรัม และมีจำนวน 9.8 หวีต่อเครือ โดยผลผลิตในหน่อรุ่นที่ 1 ที่ ศูนย์วิจัยพืชสวนสุโขทัย ให้น้ำหนักเครือเฉลี่ยสูงสุด 24.5 กิโลกรัม และมี 12.6 หวีต่อเครือ จึงให้ชื่อว่ากล้วยน้ำว้า พันธุ์สุโขทัย 1

ลักษณะประจำพันธุ์ทางพฤกษศาสตร์

ชนิด/ประเภท ชื่อไทย กล้วย ชื่อวิทยาศาสตร์ *Musa x paradisiaca* L. ชื่อวงศ์ Musaceae ไม้ยืนต้น

ต้น เป็นเหง้า (rhizome) อยู่ใต้ดิน ลำต้นเหนือดินเป็นลำต้นเทียม (pseudostem) สูงเฉลี่ย 4.90 เมตร เส้นผ่านศูนย์กลางเฉลี่ย 69.6 เซนติเมตร กาบลำต้นด้านนอกสีเขียวอมเหลือง (YG152A) มีไขเล็กน้อย

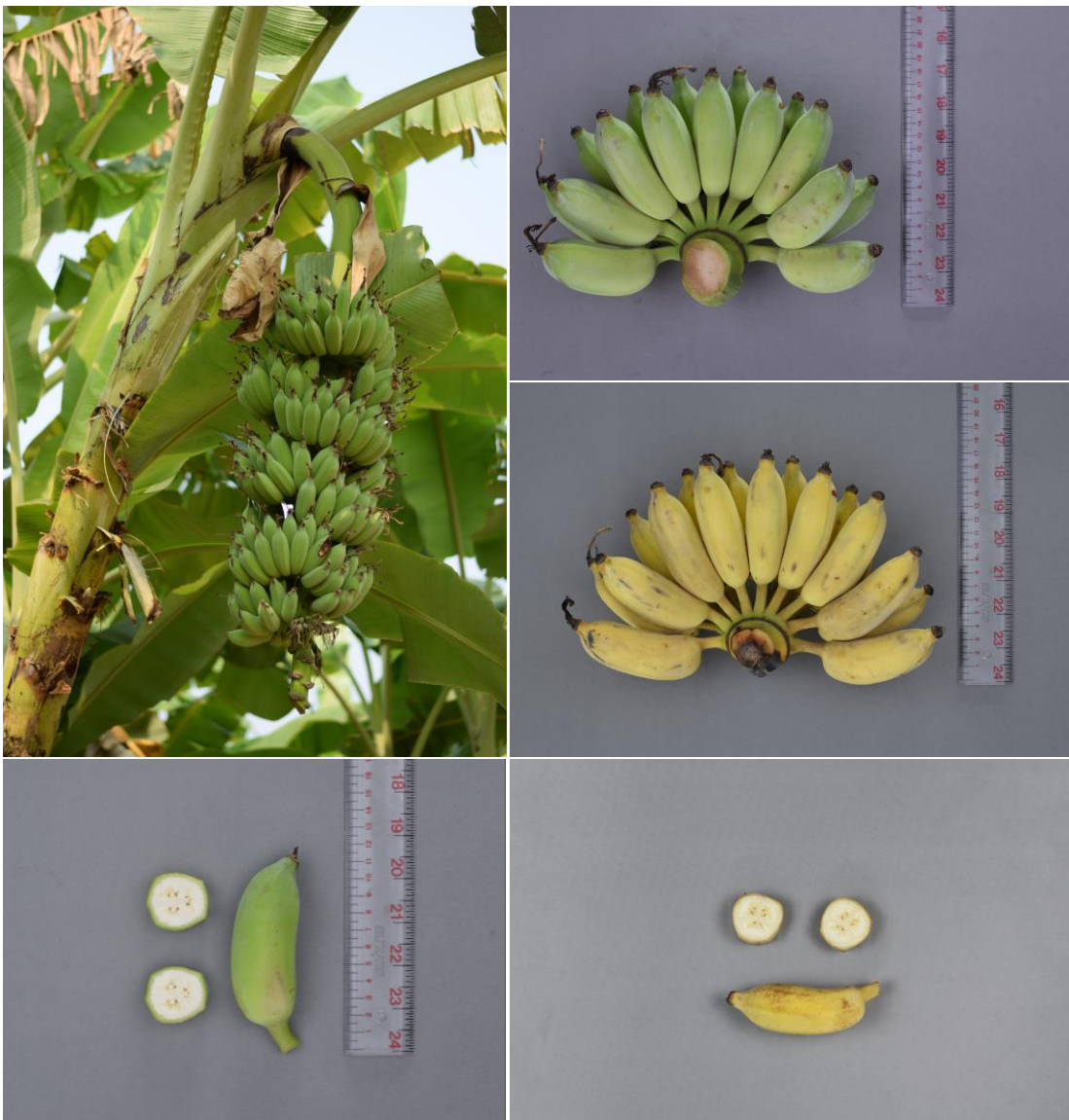
ใบ ใบเป็นแบบรูปใบหอก (lanceolate) มีความกว้างเฉลี่ย 60 เซนติเมตร ความยาวเฉลี่ย 238 เซนติเมตร แผ่นใบทั้งสองข้างมีความกว้างไม่เท่ากัน ลักษณะแผ่นใบเป็นคลื่น แผ่นใบด้านบนมีสีเขียว (G137A) เป็นมัน ด้านล่างสีเขียว (G138B) ไม่เป็นมัน ปลายใบตรงและมน โคนใบมนทั้งสองข้าง ก้านใบยาว 78 เซนติเมตร มีสีเหลืองอมเขียว ก้านใบมีร่องแบบเปิดโค้งเข้าหากัน

ดอก/ช่อดอก เป็นดอกรวม เรียกว่าปลี มีช่อดอกตัวผู้และตัวเมียแยกกัน ดอกตัวเมียจะอยู่ส่วนบน ดอกตัวผู้อยู่ส่วนล่าง ส่วนกลางมักเป็นดอกกระเทย ไม่มีขนที่ก้านช่อดอก กาบปลีหรือใบประดับเป็นรูปไข่ ปลายแหลม สีของกาบปลีด้านนอกเป็นสีม่วงเข้ม (Grey purple 183B) ส่วนด้านในเป็นสีออกแดง (R46A) ดอกย่อยมีกลีบอยู่ 2 กลีบ คือกลีบรวมใหญ่

(compound tepal) และกลีบรวมเดี่ยว (free tepal) มีลักษณะรูปไข่ ไม่มีสี เกสรตัวเมีย สูงกว่าเกสรตัวผู้

ผล

เครือกล้วยห้อยลงในแนวตั้งรูปร่างแบบบันไดเวียน มีผลผลิตเฉลี่ย 10 - 12 หวีต่อเครือ และมีผล 16 - 18 ผลต่อหวี ขนาดผลกว้างเฉลี่ย 3.8 เซนติเมตร ยาวเฉลี่ย 14.2 เซนติเมตร ก้านผลยาวเฉลี่ย 3.1 เซนติเมตร มีความหนาเปลือกเฉลี่ย 0.10 เซนติเมตร เมื่อสุกผิวมีสีเหลือง (Y8C) เนื้อละเอียดเหนียว มีสีครีม (YW158C) รสหวานไม่ปนเปรี้ยว

กล้วยน้ำว้าพันธุ์สุโขทัย 1